

การประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 6

นางสมสมัย เนคมานุรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-737-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN EVALUATION OF THE IMPLEMENTATION OF THE LOWER SECONDARY
SCHOOL CURRICULUM B.E. 2521 (REVISED EDITION B.E. 2533)
IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY
PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SIX

Mrs. Somsamai Nakamanulaks

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-737-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

โดย นางสมสมัย เนคมานุรักษ์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

[Signature]
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เสงฆอด)

[Signature]
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

[Signature]
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

สมสมัย เนคมานุรักษ์ : การประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 (AN EVALUATION OF THE IMPLEMENTATION OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 (REVISED EDITION B.E. 2533) IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SIX)

อ. ที่ปรึกษา : อ.ดร. เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา, 256 หน้า. ISBN 974-583-737-7

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ผู้วิจัยได้ส่งแบบประเมินไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้ากลุ่มวิชา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนทั้งสิ้น 1,008 ฉบับ ได้รับกลับคืน 970 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.23 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ผลการประเมินพบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร จัดทำกำหนดการสอน แผนการสอน จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรอยู่ในระดับมาก
2. การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆภายในโรงเรียน ผลการประเมินพบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติด้านการจัดบุคลากร การจัดรายวิชาเรียน การจัดการการสอน การจัดงบประมาณ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมสนับสนุน การนิเทศและติดตามผล อยู่ในระดับมาก
3. การจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินพบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน เทคนิคและวิธีสอน การวัดและประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับมาก

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C542098 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : EVALUATION / IMPLEMENTATION / LOWER SECONDARY SCHOOL CURRICULUM

SOMSAMAI KAKMANULUKS : AN EVALUATION OF THE IMPLEMENTATION OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 (REVISED EDITION B.E.2533) IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SIX. THESIS ADVISOR : PERMEIET KHAMAWATTANA, Ph.D. 259 pp. ISBN 974-583-737-7

This research has an aim to evaluate the implementation of the lower secondary school curriculum B.E.2521 (revised edition B.E.2533) in schools under the expansion of the Basic Opportunity Project under the Jurisdiction of the office of the National Primary Education Commission, Educational Region Six. The evaluation forms are sent to school principals, head of subject groups and Mattayom 3 students. 1,008 evaluation forms are sent out and 970 are sent back, or 96.23 percent. The analysis is done by using frequency, percentage, average point and standard deviation.

The results of the research are as follows.

1. Curriculum transformation into instruction. It has been found that all of the following have been practiced: curriculum implementation planning, the making of teaching schedules, teaching planning and the production of curriculum materials.
2. Facilities / environment management to foster efficient curriculum implementation. It has been found that all of the following have been practiced: organization of personnel, subjects, teaching schedules, budgeting, arrangement of the teaching classrooms, visual aids, public relation on curriculum usage, extra-curricular activities, supervision and monitoring.
3. Teachers instruction. It has been found that all of the following have been practiced: teaching preparation, teaching-learning activities, the arrangement of activities to supplement teaching and learning, teaching techniques and methods as well as the measurement and evaluation of learning results.

ภาควิชา.....
บริหารการศึกษา
นิเทศการศึกษาและพัฒนากศนศาสตร์
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา.....
2536

ลายมือชื่อผู้คิด.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์คร. เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาแนะนำให้ข้อมูลให้กำลังใจ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่อย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ อาจารย์สุชาติ วงศ์สุวรรณ อาจารย์รวงทอง คำรังสฤกิจ อาจารย์ศรีสมร พุ่มสะอาด อาจารย์จิตติยา ไชยศรีพรหม อาจารย์บึงอร พุ่มสะอาด อาจารย์เคไซ บุญภักดิ์ อาจารย์สุวรรณ มีทองคำ อาจารย์บุญชู ธรรมจาโร อาจารย์ณัฏวี จริตธรรม ที่ได้กรุณาตรวจและให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สนอง สงเคราะห์ ท่านหัวหน้าสมพงษ์ ม่วงปรางนา อาจารย์ประสาร รุ่งเรืองวงศ์ อาจารย์สุรัตน์ อิมเอิบธรรม ผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาทุกท่าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตการศึกษา 6 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ตระกูลนกขุนทอง และเนคมานุรักษ์ คุณสุรินทร์ เนคมานุรักษ์ บุตรชาย และบุตรสาว ที่ให้การสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจ กำลังทรัพย์ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณพี่ เพื่อนๆทุกคนที่ได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

สมสมัย เนคมานุรักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
การพัฒนาหลักสูตร.....	13
การนำหลักสูตรไปใช้.....	18
การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน.....	24
การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างภายในโรงเรียน.....	31
การจัดการเรียนการสอน.....	44
บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร.....	58
การประเมินผลการใช้หลักสูตร.....	70
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	82
การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	91
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	105

สารบัญ

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	112
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	112
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	112
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	112
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	114
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	115
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	116
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	119
	ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	119
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน.....	120
	ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	149
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	181
	สรุปผลการวิจัย.....	183
	อภิปรายผล.....	188
	ข้อเสนอแนะ.....	200
	รายการอ้างอิง.....	203
	ภาคผนวก.....	214
	ประวัติผู้เขียน.....	259

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	86
2	อัตรากำลังเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	95
3	การประสานงานเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	99
4	ข้อมูลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2536 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	103
5	ร้อยละของนักเรียนที่จบชั้น ป. 6 เข้าเรียนต่อ ม.1 ปีการศึกษา 2531-2535	104
6	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัดของเขตการศึกษา 6..	114
7	แสดงข้อมูลการส่งแบบประเมินเพื่อการวิจัย.....	117
8	สถานภาพของผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ.....	121
9	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูหัวหน้ากลุ่มวิชา หรือครูปฏิบัติการสอน.....	125
10	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	129
11	การใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการแปลงหลักสูตรไปสู่ การสอน ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร.....	132
12	การดำเนินงานด้านการจัดทำกำหนดการสอน แผนการสอน.....	135
13	ข้อมูลการดำเนินงานด้านการจัดทำเอกสารและวัสดุประกอบหลักสูตร.....	137
14	การใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการจัดบุคลากร.....	140
15	การใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการจัดรายวิชาเรียน.....	142
16	การใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการจัดตารางสอน.....	144
17	การใช้หลักสูตร ด้านการจัดงบประมาณ.....	146
18	การใช้หลักสูตร ด้านการจัดสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ.....	148
19	การใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	151
20	การใช้หลักสูตร ด้านการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร.....	153
21	การใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนการใช้หลักสูตร.....	154
22	การใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร.....	157
23	การใช้หลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน.....	159

สารบัญตาราง (ต่อ)

24	การใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอน.....	161
25	การใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน.....	164
26	การใช้หลักสูตร ด้านเทคนิคและวิธีสอน.....	166
27	การใช้หลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน.....	168
28	ผลการประเมินการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ.....	172
29	ผลการประเมินการใช้หลักสูตรของครูหัวหน้ากลุ่มวิชา หรือครูผู้สอน.....	174
30	ผลการประเมินการใช้หลักสูตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	176
31	ผลการประเมินการใช้หลักสูตรด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน.....	178
32	ผลการประเมินการใช้หลักสูตรด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายใน โรงเรียน.....	179
33	ผลการประเมินการใช้หลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน.....	180

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	บทบาทของครูผู้สอนในการใช้หลักสูตร.....	60
2	บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้หลักสูตร.....	61
3	บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการใช้หลักสูตร.....	63
4	บทบาทของกรรมการกลุ่มโรงเรียนในการใช้หลักสูตร.....	65
5	บทบาทของศึกษาธิการในการใช้หลักสูตร.....	66
6	แสดงลักษณะการประเมินผลการใช้หลักสูตร.....	73
7	แสดงลักษณะการประเมินทั้งระบบ.....	74
8	แสดงเนื้อหาหรือขอบข่ายของการใช้หลักสูตรที่ประเมิน.....	76
9	แสดงขั้นตอนการประเมินผลการใช้หลักสูตร.....	79